

Annina Hoffren & Iida Immonen

TALOUDELLINEN VÄKIVALTA PARISUHTEISSA

Altistavat tekijät ja vaikutukset terveyteen

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sairaanhoidajakoulutus

2023

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sairaanhoitaja (Amk)
Tekijät	Annina Hoffren, Iida Immonen
Työn nimi	Taloudellinen väkivalta parisuhteissa – Altistavat tekijät ja vaikutukset terveyteen
Toimeksiantaja	Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (Xamk)
Vuosi	2023
Sivut	29 sivua, liitteitä 5 sivua
Työn ohjaajat	Riitta Kuismin

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää taloudelliselle väkivallalle altistavia tekijöitä sekä vaikutuksia uhrin terveyteen kokonaisvaltaisesti. Taloudellinen väkivalta on ilmiönä vielä melko tuntematon etenkin Suomessa, joten tarkoituksena oli myös tuottaa lisää tietoa aiheesta. Työn tavoitteena on toimia tiedonlähteenä taloudellisen väkivallan tunnistamisessa ja auttaa ymmärtämään ilmiön vaikutukset terveyteen. Tutkimuskysymyksinä olivat ”mitkä ovat altistavia tekijöitä taloudellisen väkivallan uhriksi joutumiselle” ja ”mitä vaikutuksia taloudellisella väkivallalla on uhrin terveyteen”. Tätä opinnäytetyötä voidaan hyödyntää opetusmateriaalina sosiaali- ja terveystieteiden opinnoissa sekä toimeksiantajamme Viola – väkivallasta vapaaksi ry:n puolesta.

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin kuvailevaa kirjallisuuskatsausta. Analyysiin valikoitui kahdeksan julkaisua, joiden perusteella tutkimuskysymyksiin vastattiin. Aineistoon kuului suomen- ja englanninkielisiä julkaisuja. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä. Keskeiset tulokset pelkistettiin ja luokiteltiin ala-, ylä- ja pääluokkiin. Luokittelun jälkeen saatiin vastaukset edellä mainittuihin tutkimuskysymyksiin.

Opinnäytetyössä keskityttiin tarkastelemaan taloudellista väkivaltaa parisuhteiden sisällä. Kirjallisuuskatsauksen tulosten mukaan taloudellisella väkivallalla oli vaikutuksia niin uhrin psyykkiseen, sosiaaliseen kuin fyysiseenkin terveyteen. Oireet kuten masennus, laihtuminen ja negatiiviset vaikutukset perhe-suhteisiin olivat yleisiä. Erilaisia riskitekijöitä taloudellisen väkivallan uhriksi joutumiselle tarkasteltiin uhrin, tekijän ja ympäristön kannalta. Tutkimukset käsittelevät lähinnä heterosuhteissa koettua taloudellista väkivaltaa. Esimerkiksi pariskunnan velat, elämänmuutokset ja tuloerot saattoivat olla taloudellisen kontrollinhalun syntysyitä.

Johtopäätöksenä todetaan, että taloudellisesta väkivallasta tarvitaan vielä paljon lisää tutkimustietoa ja etenkin Suomessa aiheesta olisi hyvä alkaa tuoda enemmän esille esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden opinnoissa. Altistavia tekijöitä kartoittamalla uhrin saadaan paremmin ohjattua avun piiriin.

Asiasanat: taloudellinen väkivalta, parisuhdeväkivalta, taloudellinen kaltoinkohtelu.

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

Degree title	Bachelor of Health Care
Authors	Annina Hoffren, Iida Immonen
Thesis title	Economic violence in relationships – predisposing factors and effects on health
Commissioned by	South-Eastern Finland University of Applied Sciences
Time	2023
Pages	29 pages, 5 pages of appendices
Supervisor	Riitta Kuismin

ABSTRACT

The purpose of the thesis was to examine the reasons and explanatory factors behind economic violence in intimate relationships. The purpose was also to examine the impacts of economic violence on health. Especially in Finland economic abuse is not a well-known phenomenon, so more information about the topic was needed. The aim was to produce that information so it could be used as a source of information for studying purposes of social work and healthcare. The research questions were the following: What are the explanatory factors behind economic abuse? What kinds of impacts does economic abuse have for victims' health? The commissioner for this thesis was Viola – free from violence.

The thesis was executed as a descriptive literature review. Eight studies were selected for the final analysis. They were written in Finnish or in English. The material was analyzed with content analysis. Phrases of the studies were simplified and then the material was categorized. This provided answers to the research questions.

In this thesis the focus was on intimate relationships, especially on heterosexual ones. According to the results of the thesis economic violence had impact on the victim's health in a mental, social and physical way. Symptoms such as depression, weight loss and negative effects on family relationships were common. The different risk factors for ending up as a victim of economic violence were categorized. The categories were factors related to the victim, to the abuser and to the environment. For example, debts, life changes and income inequality could cause desire for financial control.

As a conclusion, much more research about financial abuse is needed particularly in Finland. Awareness about the phenomenon should be increased in social and health care studies. By identifying the factors causing economic violence, there is a better possibility for the victims to get the help that they need.

Keywords: economic violence, domestic violence, economic abuse

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TOIMEKSIANTAJAN KUVAUS	6
3	KESKEISET KÄSITTEET JA AIKAISEMPI TUTKIMUSTIETO.....	7
3.1	Väkivallasta yleisesti	7
3.2	Parisuhteen henkinen väkivalta.....	8
3.3	Taloudellinen väkivalta parisuhteessa.....	9
4	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE.....	11
5	AINEISTO JA MENETELMÄT	11
5.1	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus.....	11
5.2	Tiedonhaun kuvaus.....	13
5.3	Aineiston analyysi.....	14
6	KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TULOKSET	15
6.1	Altistavat tekijät	16
6.1.1	Naissukupuoli ja matalat tulot.....	17
6.1.2	Parisuhteen tilan muutos.....	17
6.1.3	Parisuhteessa esiintyvät muut väkivallan muodot.....	17
6.1.4	Kontrollinhalu ja hyväksikäytön tarve.....	18
6.1.5	Yhteiskunnan ja kulttuurin vaikutukset.....	18
6.2	Seuraukset terveyteen	18
6.2.1	Psyykkiset seuraukset.....	19
6.2.2	Sosiaaliset seuraukset.....	20
6.2.3	Fyysiset seuraukset.....	21
7	POHDINTA.....	21
7.1	Tulosten tarkastelu.....	21
7.2	Eettisyys ja luotettavuus.....	23

7.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset.....	24
LÄHTEET	26

LIITTEET

Liite 1. Kirjallisuuskatsaukseen valikoituneet tutkimukset

Liite 2. Sisällönanalyysi

1 JOHDANTO

Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan parisuhdeväkivallalla tarkoitetaan kaikkea parisuhteessa tapahtuvaa käyttäytymistä, joka aiheuttaa fyysistä, psyykkistä tai seksuaalista vahinkoa suhteen osapuolille (World Health Organization 2005). Fyysinen väkivalta tiedostetaan nykypäivänä moraalisesti vääräksi, ja moni pitääkin itsestäänselvyytenä, että esimerkiksi lyöminen ja toisen kurittaminen on väärin. Väkivalta ei kuitenkaan ole pelkästään toisen fyysistä itsemääräämisoikeutta rikkovaa. Jokaisella tulisi olla oikeus elää väkivallatonta elämää myös taloudellisen väkivallan näkökulmasta. Taloudellisella väkivallalla tarkoitetaan ihmisen itsemääräämisoikeuden rajoittamista tai loukaamista talouteen liittyvissä asioissa. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2020.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää taloudelliselle väkivallalle altistavia tekijöitä ja sen aiheuttamia vaikutuksia uhrin terveyteen kokonaisvaltaisesti. Täten voisimme myös selkeyttää taloudellisen väkivallan määritelmää. Koimme tärkeäksi avata tätä usein hieman varjoon jäävää henkisen väkivallan muotoa ja tuoda sitä enemmän esille. Työn tavoitteena oli toimia tiedonlähteenä taloudellisen väkivallan tunnistamisessa ja auttaa ymmärtämään ilmiön vaikutukset terveyteen. Olemme molemmat työskennelleet taloudellista väkivaltaa kokeneiden parissa ja aiheena taloudellinen väkivalta ei ole ollut esillä ainakaan suomalaisessa mediassa yhtä paljon kuin muut väkivallan muodot. Täten halusimme perehtyä aiheeseen lisää opinnäytetyön avulla ja tuoda tätä ilmiötä esiin.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Erialaisten tutkimusten avulla selvitettiin taloudellisen väkivallan esiintyvyyttä sekä seurauksia. Opinnäytetyössä on käytetty sekä suomen- että englanninkielisiä tutkimuksia ja artikkeleita.

2 TOIMEKSIANTAJAN KUVAUS

Kirjallisuuskatsauksemme toimeksiantajana toimii Viola - väkivallasta vapaaksi ry, joka on Etelä-Savon alueella toimiva perhe- ja lähisuhdeväkivallan avopal-

veluysikkö. Viola ry tarjoaa palveluja väkivallan tekijöille sekä uhreille matalan kynnyksen periaatteella. Viola ry:stä löytyvät omat työntekijät naisille, lapsille ja miehille. Myös perheiden kanssa tehtävä työ kuuluu Viola ry:n palveluihin. (Viola ry s.a.)

Opinnäytetyömme on osana Viola ry:n Taloudellinen väkivalta tutuksi -hanketta, joka sijoittuu ajalle 2021–2024. Hankkeen tarkoituksena on erityisesti tehdä taloudellisen väkivallan ilmiötä ja sen seurauksia tunnetuksi. Taloudellisesta väkivallasta ja sen uhrien auttamisesta ei ole systemaattista ja laaja-alaista tietoa, sekä käytännön avun keinot ovat vähäisiä. Hanke tähtää lisäämään ja kehittämään ammattilaisten, sekä vapaaehtoisten taitoja, mutta myös helpottamaan uhrin pääsyä avun ja neuvonnan piiriin. (Viola ry s.a.) Koostamamme kirjallisuuskatsausta voidaan käyttää opetusmateriaalina kyseisen hankkeen toimesta.

3 KESKEISET KÄSITTEET JA AIKAISEMPI TUTKIMUSTIETO

Opinnäytetyömme keskeiset käsitteet ovat parisuhdeväkivalta, taloudellinen väkivalta sekä näiden riskitekijät ja seuraukset terveyteen. Tässä luvussa käsittelemme ja pohjustamme ensin väkivaltaa ja sen tyypillisiä piirteitä yleisesti. Perehdymme hieman myös henkiseen väkivaltaan. Lopuksi siirrymme itse taloudelliseen väkivaltaan ja sen syihin ja seurauksiin.

3.1 Väkivallasta yleisesti

Maailman terveysjärjestö World Health Organization (WHO) määrittää raportissaan väkivalta ja terveys maailmassa (2005) väkivallan tarkoittavan fyysisen voiman, vallan tai kontrollin käyttöä tai sillä uhkaamista siten, että tämä kohdistuu tahallisesti toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään. Tällainen teko voi johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriöön, perustarpeiden toteutumattomuuteen tai kuolemaan. Raportissa todetaan väkivallan olleen aina osa ihmiselämää. Väkivallasta aiheutuvien taloudellisten kustannusten määrää on vaikea mitata tarkkaan, mutta WHO arvioi kustannusten nousevan maailmanlaajuisesti miljardeihin dollareihin vuosittain. Väkivallan aiheuttamaa inhimillistä tuskaa ja surua ei kuitenkaan voi rahassa mitata, sillä

vaikka erilaiset väkivallanteot tulevat nykypäivänä esimerkiksi sosiaalisen median avulla usein esiin, tapahtuu suurin osa väkivallasta piilossa ihmisten kodeissa, näkymättömissä muiden katseilta. (World Health Organization 2005.)

3.2 Parisuhteen henkinen väkivalta

Parisuhdeväkivallalla tarkoitetaan Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (2020) mukaan lähisuhdeväkivallan muotoa, jossa väkivaltaa kohdistetaan henkilön seurustelukumppaniin tai nykyiseen tai entiseen puolisoon. Parisuhdeväkivalta tapahtuu siis intiimissä suhteessa, ja on taten uhrille erityisen haavoittavaa. Syyllisyys ja häpeä voivat olla pitkään esteenä avun hakemiselle ja väkivaltaisesta suhteesta irtautumiselle. Hautamäen (2013, 49–50) mukaan väkivallan ja riitelyn ero on siinä, että riitelystä tarvitaan aina kaksi osapuolta, kun väkivaltaan puolestaan riittää vain yksi henkilö. Riidan aikana osapuolet voivat olla eri mieltä keskenään vailla pelkoa, päinvastoin kuin väkivaltatilanteessa, jossa väkivaltaisuuteen päätyvä henkilö on tehnyt valinnan käyttää väkivaltaa esimerkiksi tahtonsa läpi saamiseen. Väkivallan seurauksena luottamus ja turvallisuuden tunne parisuhteessa häviää. (Hautamäki 2013, 49–51.)

Läheisissä ihmissuhteissa tapahtuva väkivalta on maailmanlaajuinen, kulttuurista, uskonnoista ja yhteiskuntaluokista riippumaton ilmiö (Hautamäki 2013, 49). Niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin parisuhdeväkivalta on sukupuolittunutta, ja väkivalta on usein miehen naiseen kohdistamaa vallan käyttöä. miehelle väkivallan käyttö suhteessa on tapa näyttää naiselle oma valta-asemansa ja vahvistaa maskuliinista identiteettiään. (Keskinen 2005, 67.) Tilastokeskuksen (2020) mukaan vuonna 2019 pari- ja lähisuhdeväkivallan uhreista lähes 77 prosenttia oli naisia. Kaikista epäillyistä 78,2 prosenttia oli miehiä.

Henkinen väkivalta on lähisuhdeväkivallan yleisin ilmenemismuoto, jonka tekijänä on tavanomaisesti oma puoliso tai kumppani (Siukola 2014). Henkinen väkivalta ilmenee esimerkiksi puolison uhkailemisena, alistamisena, kontrolloumisena, eristämisenä, vähättelemisenä tai nimittelynä (THL 2020, 9). Yleisin henkisen väkivallan muoto on mykkäkoulun pitäminen. Väkivaltainen käytös parisuhteessa alkaa useimmiten nimenomaan henkisenä väkivaltana, josta se voi johtaa hiljalleen myös fyysisen väkivallan käyttöön. (Hautamäki 2013, 55–56.)

3.3 Taloudellinen väkivalta parisuhteessa

Taloudellinen väkivalta sisältää omat piirteensä, jotka erottavat sen muusta väkivallasta. Taloudellinen väkivalta on usein osa muutakin parisuhdeväkivaltaa, mutta on myös parisuhteita, joissa ainoa ilmenevä väkivallan muoto on taloudellinen väkivalta. Kaltoinkohtelija kontrolloi, anastaa, tai rikkoo puolisonsa omaisuutta aikeenaan horjuttaa uhrin taloudellista itsenäisyyttä. Kyseinen väkivallan muoto voi näkyä myös työssäkäynnin tahallisen rajoittamisena, rahankäyttöön liittyvänä kontrollointina tai hyväksikäyttämällä taloudellisesti. (Hisso 2021.) Myös Huangin ym. (2013, 781) mukaan kontrolli erottaa taloudellisen väkivallan normaalista päätöksenteosta talouteen liittyvissä asioissa parisuhteen sisällä. On tyypillistä, että suhteessa toinen osapuoli hallinnoi enemmän taloudellisia asioita kuin toinen. Kuitenkin tilanteissa, joissa päätösvalta taloudellisten asioiden suhteen on kokonaan toisella osapuolella tai tämä kontrolloi työntekoa ja rahankäyttöä, on kyse väkivallasta.

Sharp-Jeffsin (2015, 27–28) mukaan taloudellisen väkivallan ilmenemismuodoista rahankäytön kontrollointi on yleisin muoto. Se heijastuu muun muassa puolison valvoessa toisen menoja ja tuloja. Väkivallantekijä saattaa tehdä kaikki rahankäyttöön liittyvät päätökset ilman kumppanin suostumusta tai tältä salaa. Lisäksi velkojen pimittäminen, lainan otto toisen nimissä, sekä toisen rahojen käyttäminen tai piilottaminen kuuluvat rahankäytön kontrolloinnin kategoriaan. Puoliso käyttää toisen rahoja ja pankkitiliä omiin intentioihinsa piittaamatta siitä, jääkö toiselle riittävästi rahaa arkipäiväisiin pakollisiin menoihin. Taloudelliseen hyväksikäyttöön sen sijaan liittyy laskujen maksamatta jättäminen, laskuihin tarkoitettujen rahojen käyttäminen johonkin muuhun tai velkojen kerryttäminen toisen nimissä. Taloudellinen väkivalta voi näyttäytyä myös opiskeluun liittyvänä häiriköintinä. Väkivallantekijä voi häiritä uhrin opiskelua esimerkiksi pyrkimällä estämään jatko-opiskelun, vaatimalla lopettamaan opiskelun tai kieltämällä sen kokonaan. (Sharp-Jeffs 2015, 11–20.)

Taloudellisen väkivallan uhriksi voi joutua kuka tahansa iästä, sukupuolesta tai tulotasosta riippumatta (Sharp-Jeffs 2015, 25). Miesten ja naisten kokema taloudellinen väkivalta on kuitenkin toisistaan eroavaa. Sharp-Jeffsin (2015, 24–25) mukaan esimerkiksi eron jälkeen miehet kokivat taloudellista väkivaltaa

puolison haastaessa heidät oikeuteen toistuvasti tai häiritsivät työllistymistä tai kykyä ylläpitää työpaikkaa. Naisten kokema eron jälkeinen taloudellinen väkivalta sen sijaan keskittyi enimmäkseen omaisuuden rikkomiseen tai laskujen laittamiseen uhrin nimiin. (Sharp-Jeffs 2015, 23–26.)

Tarkasteltaessa erilaisia altistavia tekijöitä taloudelliselle väkivallalle huomataan, että muidenkin väkivallan muotojen aiempi esiintyminen parisuhteessa on tavanomaista. Väkivalta parisuhteessa muuttaa muotoaan, saa lisää ulottuvuuksia, sekä valitettavan usein pahenee jatkuessaan. Uhreista suurin osa on sukupuoleltaan naisia, heterosuhteessa, naimisissa tai avoliitossa (Sharp-Jeffs 2015, 12–19). Lisäksi taloudellisen väkivallan uhrien vuositulot olivat yleensä enintään vain 20 000 dollaria. Taloudellisen väkivallan taustalla voi olla tarve kontrolloida, toisesta hyötyminen taloudellisesti tai puolison satuttaminen rahan avulla esimerkiksi asettamalla velkoihin. Sharp-Jeffs (2015, 17–20) mainitsee, että taloudellinen väkivalta on alkanut yleensä elämäntilanteen muutoksen myötä. Avioliitto, lapsen saaminen, yhteen muuttaminen, ero tai eläköityminen ovat parisuhteissa tapahtuneita muutoksia, joiden jälkeen uhrin ovat raportoineet taloudellisen väkivallan alkaneen. (Sharp-Jeffs 2015, 17–23.)

Sharp-Jeffs (2015, 26) mainitsee myös taloudellisen väkivallan seurauksista, kuten mahdollisista maksuhäiriöistä, rahaongelmista ja ylitsepääsemättömistä veloista. Taloudellisen väkivallan seurauksena uhri elää ympäristössä, jossa taloudelliset ongelmat ja rahahuolet ovat koko ajan läsnä. Tämä aiheuttaa uhrissa ahdistuneisuutta ja stressiä. Taloudellisista ongelmista aiheutuva stressi ja ahdistus voivat olla yhteydessä myös masennukseen tai ongelmiin vanhemmuudessa. (Huang ym. 2013, 781.) Onkin keskeistä muistaa, että taloudellinen väkivalta parisuhteessa vaikuttaa aina myös pariskunnan lapsiin ja heidän terveyteensä: välillisesti tai välittömästi (Hautamäki 2013, 80–81). Myös Sharpin (2008, 27–28) mukaan taloudellinen väkivalta aiheuttaa uhreille jatkuvaa eristyneisyyden ja hermostuneisuuden tunnetta, sekä stressiä ja masennusta. Uhreilla ei välttämättä aina ole mahdollisuutta hankkia edes elämisen perustarpeita, kuten ruokaa tai riittävää vaatetusta. (Sharp 2008, 27–28). Uhri onkin usein riippuvainen väkivallan tekijästä taloudellisesti, mikä vaikeuttaa väkival-

taisesta suhteesta lähtemistä. (Huang ym. 2013, 781.) Kehno taloudellinen tilanne vaikuttaa myös sosiaaliseen terveyteen hyvin moninaisesti ja uhrin ihmissuhteet kärsivät väkivallasta johtuvien mielenterveysongelmien seurauksena. (Hautamäki 2013, 80–81.)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää taloudelliselle väkivallalle altistavia tekijöitä ja sen aiheuttamia vaikutuksia uhrin terveyteen kokonaisvaltaisesti. Työn tavoitteena on toimia tiedon lähteenä taloudellisen väkivallan tunnistamisessa ja auttaa ymmärtämään ilmiön vaikutukset terveyteen.

Tämän opinnäytetyön oleelliset kaksi tutkimuskysymystä olivat:

1. Mitkä ovat altistavia tekijöitä taloudellisen väkivallan uhriksi joutumiselle?
2. Mitä vaikutuksia taloudellisella väkivallalla on uhrin terveyteen?

5 AINEISTO JA MENETELMÄT

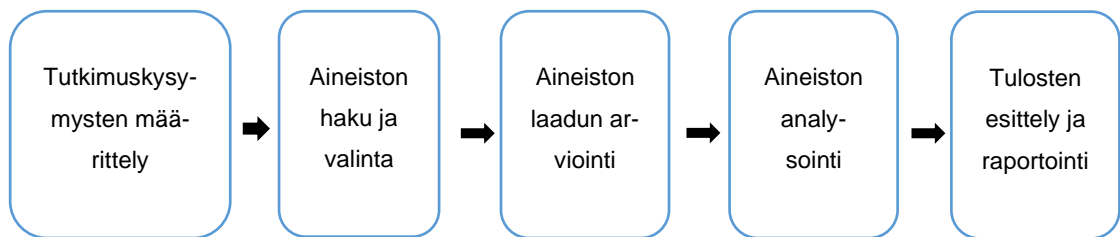
Käyttämiämme tietokantoja tiedonhakuprosessissa olivat Google Scholar, Theseus, Julkari, Finna ja APA Psycinfo. Saimme myös toimeksiantajaltamme Viola ry:ltä tutkimustietoa kirjallisuuskatsauksen aiheeseen liittyen. Pehdyimme artikkeleihin, jotka olivat lähimpänä opinnäytetyön aihetta. Ajankohtaisen ja uuden tutkimustiedon valitseminen priorisoitiin hakuprosessissa, jolloin aineiston etsintä rajattiin vuoden 2010 jälkeen julkaistuihin artikkeleihin. Poissuljimme kaikki AMK-opinnäytetyöt. Sisäänotto ja poissulkukriteerit on esitetty taulukossa 1.

5.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsaukset jaetaan pääsääntöisesti kolmeen eri päätyyppiin. Päätyyppejä ovat kuvailevat kirjallisuuskatsaukset, systemaattiset kirjallisuuskatsaukset sekä meta-analyysit tai metasynteetit. Kirjallisuuskatsaus on menetelmä, jossa tutkitaan jo tehtyjä tutkimuksia, tavoitteena koota aiempien tutkimusten tuloksia lähtökohdaksi uusille tutkimustuloksille. (Salminen 2011, 6–

14.) Käytimme opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä kuvailevaa kirjallisuuskatsausta, joka on Salmisen (2011) mukaan yksi kirjallisuuskatsausten muodoista yleisin. Tutkittavan ilmiön kuvaaminen onnistuu laaja-alaisesti ja mahdollistaa luokittelemaan sen piirteitä. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus eroaa systemaattisesta ja meta-analyttisestä siten, että se on tutkimuskysymyksiltään sekä tyypiltään avarampi. (Salminen 2011, 6–7.)

Kirjallisuuskatsaus muodostuu viidestä eri vaiheesta (Stolt ym. 2015, 23), jotka on esitelty kuvassa 1.

Kuva 1. Kirjallisuuskatsauksen prosessi (Stolt ym. 2015)

Kirjallisuuskatsauksen tekeminen alkaa suunnitelmalla, jonka jälkeen haetaan tarvittaessa mahdolliset tutkimusluvut. Seuraavaksi valitaan tutkimukselle aihe, jonka pohjalta määritellään työn tarkoitus ja tutkimuskysymykset. Aihetta on tarkoitus tarkastella mahdollisimman objektiivisesti ja ilman ennakkokäsityksiä. Tutkimuskysymyksen ja -kysymysten tulee olla relevantteja ja sopivissa määrin rajattuja. (Stolt ym. 2015, 24.)

Aineiston haun ja valinnan jälkeen niiden laatu ja luotettavuus arvioidaan, sekä aineistoon perehdytään yksityiskohtaisesti. On tärkeää arvioida aineiston tarjoama tieto suhteessa opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin. Aineistosta valitaan sopivat tutkimukset kirjallisuuskatsausta varten ja aloitetaan aineiston tarkempi analysointi. Aineiston analysointivaiheessa tutkimuksiin perehdytään huolellisemmin, pohditaan eri tutkimusten yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia sekä niiden luomia ristiriitoja. Analyysin jälkeen tulokset esitellään. (Stolt ym. 2015, 24.)

5.2 Tiedonhaun kuvaus

Kirjallisuuskatsaukseen otettujen artikkelien tuli olla tutkimuksen tekijöiden kielitaidon mukaisesti joko suomen- tai englanninkielisiä. Suomenkielisiä tutkimusartikkeleita aiheesta ei ollut runsaasti, joten työhön karsiutui enemmän englanninkielisiä artikkeleita. Tällöin Medic hylättiin hakuprosessin ulkopuolelle. Ensisijaiseksi asetimme tutkimusartikkelien maksuttomuuden ja niiden tuli olla luettavissa kokonaisuudessaan.

Taulukko 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

SISÄÄNOTTOKRITEERIT	POISSULKUKRITEERIT
Julkaisuvuosi 2010–2022	Julkaisut eivät liity aikavälille 2010–2022
Kielinä suomi ja englanti	Muu kieli
Kyseessä tieteellinen julkaisu, alkuperäis-tutkimus, Pro gradu, väitöskirja, YAMK-opinnäytetyö	AMK-opinnäytetyö
Aihealue liittyy taloudelliseen väkivaltaan parisuhteissa	Aihe ei liity valittuihin aiheisiin
Tutkimukset ovat ilmaisia	Tutkimukset ovat maksullisia

Taulukossa 2 esitelty aineistonhakuprosessia: tiedonhaussa käytetyt hakusanat ja niillä löydetty tutkimusartikkelit määrällisesti. Tiedonhakuprosessi eteni käyttäen ensin suomenkielisiä lähteitä ja niiden loputtua kansainvälisiä englanninkielisiä lähteitä aiheeseemme liittyen. Hakusanalla ”taloudellinen väkivalta” löytyi niukasti tutkimuksia suomen kielellä. Relevantimmaksi hakusanaksi osoittautui ”henkinen väkivalta” ja ”henkinen väkivalta parisuhteessa”. Näin ollen löydetyistä tutkimuksista oli vain poimittava ne osiot, joissa käsiteltiin taloudellisen väkivallan muotoja. Hakulausekkeina käytimme eniten sanoja *taloudellinen väkivalta AND parisuhde* sekä edellä mainittujen lisäksi: *väkivallan muodot parisuhteessa, henkinen väkivalta, taloudellinen hyväksikäyttö parisuhteessa*.

Taulukko 2. Tiedonhaun kuvaus

Tietokanta	Hakusanat	Hakutuloksia	Hyväksytyt otsikon perusteella	Hyväksytyt tiivistelmän perusteella	Hyväksytyt koko tekstin perusteella lopulliseen analyysiin
Finna.fi	"väkivallan muodot AND parisuhteessa" "taloudellinen väkivalta"	74	12	5	2
Julkari	"henkinen väkivalta parisuhteessa"	72	4	1	1
APA PsycInfo	"financial violence OR economic abuse"	34	9	7	3
Theseus	"taloudellinen väkivalta parisuhteessa"	576	6	5	1
Manuaalinen haku Google scholar	"economic abuse in relationships" "economic abuse"	100	50	10	1
				Yhteensä	8

Englanninkielisissä hauissa taas käytimme hakusanoja *economic abuse in relationships* tai *"economic abuse" OR "financial violence"*. Käyttämällä fraasihakua eli heittomerkkejä hakusanoissa saimme hakutuloksia, joissa sanat esiintyvät oikeassa muodossa ja peräkkäin. Hakusanojen yhdistäminen Boolean operaattoreilla oli myös välttämätöntä löytääksemme riittävästi aineistoa laajentamalla (OR) ja tarkentamalla hakua (AND). (Xamk 2023b.)

5.3 Aineiston analyysi

Lopulliseen työhön valikoitui kahdeksan tutkimusartikkelia. Aineisto sisälsi suomen- ja englanninkielisiä tutkimuksia. Kirjallisuuskatsaukseen valikoidut aineistot on koottu taulukoksi, joka esitetään liitteenä työn lopussa. Opinnäytetyömme aineisto analysoitiin sisällönanalyysiä käyttäen. Sisällönanalyysin

avulla tutkittavasta asiasta saadaan tiivistetty katsaus aiheeseen. Aineistoon tutustuminen ja sen purku kuuluvat sisällönanalyysiin. Aineistoista muodostetaan kategoriat, jotka jaetaan ala-, ylä- ja pääluokkiin. Luokkiin jakamisen jälkeen aineistot kasataan uudelleen kategorioista tulevien luokkien avulla, näin saadaan vastaukset tutkimuskysymyksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 91–123.) Aineistoista kerättiin keskeiset tutkimustulokset ja päätelmät. Näistä päätelmistä tehtiin pelkistetyt ilmaisut, jotka ryhmiteltiin ala-, ylä- ja pääluokkiin. Toinen yläluokista oli ”altistavat tekijät”. Tämä yläluokka jakautui kolmeen alaluokkaan, jotka olivat ”uhriin liittyvät altistavat tekijät”, ”kaltoinkohtelijaan liittyvät altistavat tekijät” ja ”ympäristöön liittyvät altistavat tekijät”. Toinen yläluokka oli ”seuraukset terveydelle”. Tämä yläluokka jakautui vielä kolmeen alaluokkaan, jotka olivat ”fyysiset seuraukset”, ”psykkiset seuraukset” ja ”sosiaaliset seuraukset”. Taulukossa 3 esimerkki tehdystä sisällönanalyysistä.

Taulukko 3. Esimerkki sisällönanalyysistä

Alkuperäisilmaus	Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
”Väkivallan paikantuminen ei ole yllättävää, sillä naisten taloudellinen asema on heikompi kuin miesten”	Väkivalta kohdistuu erityisesti naisiin heikomman taloudellisen aseman vuoksi	Naissukupuoli altistavana tekijänä taloudelliselle väkivallalle	Altistavat tekijät taloudelliselle väkivallalle	Taloudellinen väkivalta parisuhteissa

Analysointivaiheessa keskityimme tutkimuskysymyksien mukaisesti kahteen eri osioon; taloudelliselle väkivallalle altistaviin tekijöihin sekä seurauksiin. Opinnäytetyön tekijät jakoivat tutkimuskysymykset niin, että toinen etsi aineistosta tulokset liittyen taloudellisen väkivallan seurauksiin, ja toinen altistaviin tekijöihin. Molemmat lukivat aineiston useaan kertaan läpi ja tekivät muistiinpanoja pääkohdista. Taulukko sisällönanalyysistä on liitetty opinnäytetyön loppuun.

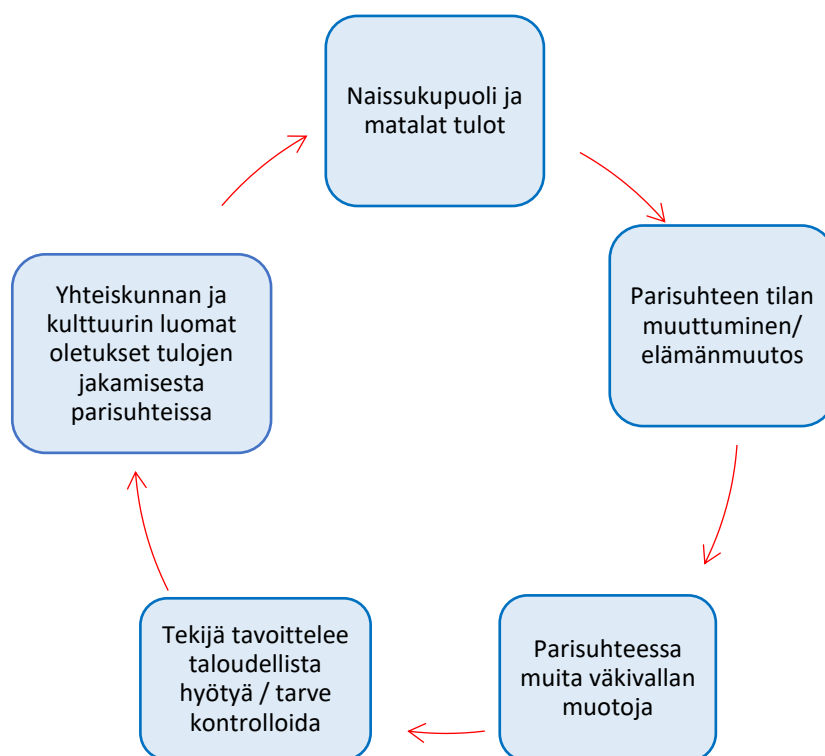
6 KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TULOKSET

Sisällönanalyysin avulla on vastattu kahteen tutkimuskysymykseen ja tarkasteltu niiden tuloksia erikseen. Ensin vastattiin tutkimuskysymykseen ”mitkä

ovat altistavia tekijöitä taloudellisen väkivallan uhriksi joutumiselle” ja lopuksi kysymykseen ”mitä vaikutuksia taloudellisella väkivallalla on uhrin terveyteen”.

6.1 Altistavat tekijät

Vastaus tutkimuskysymykseen ”mitkä ovat altistavia tekijöitä taloudellisen väkivallan uhriksi joutumiselle” on saatu yläluokasta ”altistavat tekijät taloudelliselle väkivallalle”. Adams ym. (2020, 273) kehittivät taloudellisen väkivallan neljäntoista kysymyksen kartoitusmittarin: (*The Revised Scale of Economic Abuse*) SEA2. Kartoitettuja uhreja yhdistäviä tekijöitä olivat mm. velan määrä, materiaallinen riippuvuus, fyysisen ja henkisen väkivallan kokeminen parisuhteessa, lasten määrä ja asuuko uhri kaltoinkohtelijan kanssa. Mikäli uhrilla oli velkoja, hän oli taloudellisesti riippuvainen kumppanistaan, joka oli väkivallan tekijä. (Adams ym. 2020, 273.) Mittarin avulla pystyimme kartoittamaan työhömme altistavia tekijöitä taloudelliselle kaltoinkohtelulle.

Kuva 2. Altistavia tekijöitä taloudelliselle väkivallalle parisuhteessa

Kuvaan 2 on koostettu käsitellyistä aineistoista johdonmukaiset altistavat tekijät taloudellisen väkivallan uhriksi joutumiselle parisuhteissa. Altistavat tekijät jakautuivat vielä sisällönanalyysin perusteella uhriin, kaltoinkohtelijaan ja ympäristöön liittyviin riskitekijöihin.

6.1.1 Naissukupuoli ja matalat tulot

Kuvassa 2 esitettynä ”naissukupuoli ja matalat tulot” on ensimmäinen keskeinen uhriin liittyvä riskitekijä taloudellisen väkivallan kokemiselle. Taloudellista väkivaltaa kokevat sekä miehet että naiset, mutta kerätyistä tutkimuksista käy ilmi, että naissukupuoliset altistuvat henkiselle väkivallalle ja taloudelliselle väkivallalle useammin. Tutkimustietoa nimenomaan naispuolisista uhreista on myös enemmän, kuin miespuolisista. Adamsin ja Beeblen (2019, 519–520) teettämään kyselytutkimuksen mukaan suuri enemmistö (69,15 %) taloudellista väkivaltaa kokeneista oli työttömiä tutkimuksen alkuvaiheessa. Tämän lisäksi tutkimukseen osallistujista 64 % arvioi vuosituloikseen 1–15 000 dollaria, 15 %:lla ei ollut tuloja ollenkaan. Valtaosa taloudellista väkivaltaa kokeneista naisista opiskeli collegessa, muttei ollut vielä valmistunut.

6.1.2 Parisuhteen tilan muutos

Ympäristöön liittyvä riskitekijä taloudelliselle väkivallalle on parisuhteen tilan muodonmuutos. Esimerkiksi naisen raskaus, yhteen muuttaminen, naimisiin meno tai ero. Voth Schragin ym. (2018, 88) ja Adamsin & Beeblen (2019, 519) tilastojen perusteella uhri ei useimmissa tapauksissa asunut enää kaltoinkohdeltajan kanssa tai he eivät koskaan olleet asuneet yhdessä. Lapsia uhreilla oli usein yksi tai kaksi (Adams & Beeble 2019, 519). Kokkonen ja Päiviö (2022, 62–63) mainitsevat miesten kokevan taloutensa heikentyneen eron myötä puolison asettaessa heidät tilanteeseen, jossa he joutuvat maksamaan elatusmaksuja lapsesta ja matkakustannuksia halutessaan tavata lastansa.

6.1.3 Parisuhteessa esiintyvät muut väkivallan muodot

Riskitekijänä taloudelliselle väkivallalle on myös parisuhteessa esiintyvät muut väkivallan muodot kuten henkinen ja fyysinen väkivalta. Kaittila ja Nyqvist (2014, 272) mainitsevat tutkimuksessaan taloudellisen väkivallan kulkevan tavallisesti käsi kädessä fyysisen ja henkisen väkivallanmuotojen kanssa. Puoliso saattaa esimerkiksi pahoinpidellä uhrin estääkseen tämän töihin pääsyn. Samalla Kaittila toteaa (2017, 73–78) omassa tutkimuksessaan, että kontrollon tarve ja halu satuttaa puolisoa kuuluvat taloudellisen väkivallan juurisyihin. Päihdeaddiktiosta kärsivän käyttämään taloudelliseen väkivaltaan ei taas

Kaittilan (2017, 80) mukaan liity tavallisesti fyysistä väkivaltaa, vaan kaltoin-kohtelija anastaa uhrilta rahaa hankkiakseen päihteitä.

6.1.4 Kontrollinhalu ja hyväksikäytön tarve

Seuraava syy taloudellisen väkivallan harjoittamiselle on tekijän tarve kontrolloida tai hyväksikäyttää taloudellisesti. Kaltoin-kohteleva mies saattaa kokea kontrollin tarvetta, mikäli nainen on hyvätuloisessa ammatissa. Mies näkee tämän uhkana omalle egolleen. (Kaittila 2017, 26.) Kaltoin-kohtelija saattaa myös olla veloissa ja tästä syntyy tarve hyväksikäyttää kumppania, mikä hankaloittaa uhrin elämää (Adams & Beeble 2019, 519–520). Kaittila (2017, 73–78) mainitsee addiktio-ongelmat ja hyötymisen taloudellisesti kuuluvan kaltoin-kohtelijaan liittyviin syihin harjoittaa taloudellista väkivaltaa. Puolison päihdeaddiktio voi johtaa hänet käyttämään rahansa päihteiden hankintaan tai jopa varastamaan puolisoltaan rahaa saadakseen päihteitä, jolloin taloudellisen väkivallan uhri joutuu käyttämään omat rahansa perheen ravintoon, asunnon vuokraan ja muihin pakollisiin menoihin (Kaittila 2017, 79–80).

6.1.5 Yhteiskunnan ja kulttuurin vaikutukset

Merkittävä riskitekijä taloudellisen väkivallan synnylle on myös yhteiskunnan ja kulttuurin aiheuttama olettaus tulojen ja varojen jakamisesta parisuhteissa. Kaittila (2017, 31) mainitsee tutkimuksessaan mm. Suomessa käytössä olevat Kansaneläkelaitoksen yleisen asumistuen ja toimeentulotuen, joihin vaikuttaa molempien puolisoitten tulot. Puolisoilla voi olla erilaiset käsitykset ja arvot rahaan ja omaisuuden jakamiseen liittyen. (Kaittila 2017, 77–79.) Vaikka tasa-arvo työmarkkinoilla on yhteiskunnassamme lisääntynyt, niin se ei tarkoita suoranaisesti parisuhteen sisäisen tasa-arvon kohenemistä raha-asioissa. Edelleen mies nähdään usein talouden elättäjänä etenkin lapsiperheissä. (Kokkonen & Päiviö 2022, 48.)

6.2 Seuraukset terveyteen

Tutkimuskysymykseen ”mitä vaikutuksia taloudellisella väkivallalla on uhrin terveyteen”. on saatu vastaus yläluokasta ”seuraukset terveyteen”. Taloudellisen väkivallan vaikutuksia uhrin terveyteen voidaan tarkastella fyysisen-, psyykkisen- ja sosiaalisen terveyden näkökulmasta. Näin ollen olemme

analysoineet aineistoja näiden teemojen pohjalta ja jaotelleet ne omiksi kappaleikseen. Adamsin ja Beeblen (2019, 517) sanoin seuraukset ovat etenkin psyykkiselle terveydelle välittömät. Heidän tutkimuksessaan arvioitiin yhdysvaltalaisiin naisiin kohdistuneen parisuhdeväkivallan eli intimate partner violence (IPV) seurauksia uhrin terveyteen ja yhteyttä taloudelliseen väkivaltaan.

6.2.1 Psyykkiset seuraukset

Adamsin ja Beeblen (2019, 522–523) tutkimusartikkelin mukaan taloudellinen kuormitus heikensi psyykkistä hyvinvointia, eikä rahankäytön ja työssäkäynnin rajoittamisen seurauksena uhreilla ollut rahaa elämän perustarpeisiin. Lyhyellä aikavälillä uhreille syntyi usein erilaisia stressitiloja, kun taas viiden vuoden säteellä taloudellisella väkivallalla oli yhteys masennuksen syntyyn johtuen psyykkisistä ongelmista väkivallan seurauksena. Samanlaisia tuloksia löysivät myös Johnson ym. (2022) kirjallisuuskatsauksessaan. Taloudellisen väkivallan katsottiin lisäävän riskiä sairastua masennukseen, mutta myös muihin mielen-terveyden sairauksiin, kuten ahdistukseen ja traumaperäiseen stressihäiriöön (Johnson ym. 2022, 15). Taloudellista väkivaltaa kokeneet naiset raportoivat masennusoireista jopa useammin kuin esimerkiksi fyysisistä väkivaltaa kokeneet. Myös muita psyykkisiä seurauksia, kuten häpeän ja arvottomuuden tunteita, sekä heikkoa itsetuntoa tuotiin esiin. (Kaittila & Nyqvist 2014, 271.) Myös Johnsonin ym. (2022, 15) mukaan uhrien keskuudessa ilmeni heikkoa itsetuntoa ja henkisen kärsimyksen kokemuksia. Myös itsetuhoinen käytös yhdistettiin taloudelliseen väkivaltaan.

Parisuhdeväkivaltaa kokeneiden miesten ja naisten välisillä seurauksilla on suuri ero. Naiset kokivat parisuhdeväkivallan seurauksena psyykkisiä oireita kolme kertaa useammin kuin miehet. (Ruuskanen & Heiskanen 2010, 24.) Kokkonen ja Päiviö (2022, 83) ovat tutkineet taloudellisen väkivallan seurauksia erityisesti miesten kokemana. Taloudellinen väkivalta vaikutti negatiivisesti miesten taloudelliseen tilanteeseensa, toimijuuteensa, henkilökohtaiseen pääomaansa, terveyteensä sekä isä-lapsisuhteeseensa. Kyseisessä pro gradu -tutkielmassa mainitaan, että edellä mainitut miesten kokemat taloudellisen väkivallan seuraukset ikään kuin kietoutuivat yhteen, mikä vaikutti

henkiseen jaksamiseen. Kun taloudellinen tilanne heikkeni väkivallan myötä, vaikutti tämä heidän terveydentilaansa joko hetkellisesti tai pidempiaikaisesti.

6.2.2 Sosiaaliset seuraukset

Heikko taloudellinen omavaraisuus johtuen rahankäytön kontrollista on tavallista uhrin kannalta. Uhri jää helposti kontrolloivaan suhteeseen, sillä tällä ei ole keinoja elättää taloudellisesti itse itseään, tai esimerkiksi lapsiaan. (Johnson ym. 2022,14.) Myös Kaittila (2017, 71) toteaa väitöskirjassaan taloudellisella väkivallalla olevan hyvin kielteisiä seurauksia naisen henkilökohtaiseen pääomaan, kuten työssäkäyntiin ja koulutukseen. Kaittila ja Nyqvist (2014, 271) ovat havainneet kontrolloinnin ja häiriköinnin johtavan usein naisen koulunkäynnin keskeytykseen. Myös työurat ovat katkonaisia, tai puuttuvat kokonaan. Näin ollen naisten työllistymis- ja ansiomahdollisuudet ovat heikot. Nämä tekijät vaikeuttavat väkivaltaisesta suhteesta lähtemistä, sekä heikentää naisen ja hänen lastensa taloudellista tilannetta. Eron jälkeisen taloudellisen väkivallan seurauksena miehet miettivät uusia koulutus- ja työuria pienentääkseen tulojaan, jotta säästyisivät suurilta elatusmaksuilta. (Kokkonen & Päiviö 2022, 83.)

Adamsin ja Beeblen (2019, 522) mukaan taloudellisten vaikeuksien katsottiin heikentävän uhrien sosiaalista elämää myös turvallisuuden ja vapauden tunteen osalta. Henkilökohtaiset saavutukset, hauskanpito ja itsenäisyys olivat tekijöitä, joihin taloudellisen väkivallan kokeminen vaikutti negatiivisesti.

Taloudellisen väkivallan kokemisella oli yhteys myös perhesuhteisiin. Johnsonin ym. (2022,14) mukaan äideillä, jotka ovat kokeneet taloudellista hyväksikäyttöä on suurempi todennäköisyys lastensa laiminlyöntiin, kuin äideillä, jotka eivät tätä ole kokeneet. Esimerkiksi lasten fyysinen kurittaminen oli todennäköisempää äideillä, jotka olivat tulleet taloudellisesti hyväksikäytetyiksi. (Johnson ym. 2020.) Miesten kokema taloudellinen väkivalta vaikutti isä-lapsisuhteisiin, sillä moni mies koki eron jälkeistä taloudellista väkivaltaa suurten elatusmaksujen kautta (Kokkonen & Päiviö 2022,83).

6.2.3 Fyysiset seuraukset

Johnsonin ym. (2020,14) mukaan taloudellisella väkivallalla oli mielenterveyden ongelmien lisäksi paljon vaikutuksia myös henkilön fyysiseen terveyteen. Lista fyysistä oireista ja sairauksista olikin pitkä. Painon lasku, ruoansulatuskanavan ongelmat, lantion alueen ongelmat, allergiat, sekä erilaiset psyykosomaattiset oireet olivat yhteydessä taloudellisen väkivallan kokemiseen. Eri-tyisesti väsymys ja uupumus olivat myös taloudellisesta väkivallasta kertovia oireita. Kaittilan ja Nyqvistin (2014, 271) kirjallisuuskatsauksessa todettiin rahankäytön kontrolloinnin ulottuvan usein myös lääkkeisiin ja hygienia tuotteisiin, mikä voikin johtaa vakaviin terveydellisiin haittoihin.

7 POHDINTA

Tulosten, luotettavuuden, eettisyyden, johtopäätösten ja tutkimusehdotusten tarkastelu ovat esiteltynä seuraavissa kappaleissa, jotka vastaavat opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin.

7.1 Tulosten tarkastelu

Taloudellinen väkivalta voidaan jakaa karkeasti kahteen eri väkivallantekijän käyttämään taktiikkaan: taloudellinen rajoittaminen ja hyväksikäyttö (Adams ym. 2020, 275). Taloudellisella rajoittamisella tarkoitetaan kontrollitaktiikkaa, jolla hyväksikäyttäjät rajoittavat kumppaninsa taloudellisia resursseja. Taloudellisella hyväksikäytöllä tarkoitetaan tapoja, joilla hyväksikäyttäjät käyttävät määräysvaltaa käyttämällä kumppaninsa taloudellisia resursseja omaksi edukseen. (Adams ym. 2020, 275–276.)

Uhriin liitettäviä syitä taloudelliselle kaltoinkohtelulle kävi ilmi tutkimusten tilastoista: matalatuloiset naiset kokivat enemmän taloudellista väkivaltaa, kuin naiset, jotka tienasivat keskimääräistä enemmän (Adams & Beeble 2019). Miehet taas kokivat perheen elättäjän roolin vaikuttavan uhriksi joutumiselle (Kokkonen & Päiviö 2022). Adams ym. (2020) linjasivat myös sen, kuinka matalapalkkainen tai veloissa oleva nainen on riippuvainen kumppanistaan, jolloin kaltoinkohtelija on parempituloisena etulyöntiasemassa. Kaltoinkohtelija saa myös näin tilaisuuden manipuloida uhria pyytämään häneltä rahaa ja tä-

män jälkeen syyllistää häntä siitä (Adams ym. 2020). Tutkimustuloksista voidaan näin ollen päätellä miehen haluavan kontrolloida heikommassa taloudellisessa asemassa olevaa naista ja hankaloittaa tämän työnhakua tai työssäkäyntiä, jotta etulyöntiasema uhriin nähden säilyy.

Kaltoinkohtelijaan liittyviä syitä taloudelliselle väkivallalle oli tarve hyväksikäyttää toista. Esimerkiksi riippuvuusongelmat, velat, muiden väkivallanmuotojen käyttäminen tai niillä uhkailu parisuhteessa, kontrollinhalu ja eriävä käsitys perheen varojen jakamisesta altistivat hyväksikäytölle. (Kaittila 2017.) Kaltoinkohtelijan ajatusmalli elättäjänä ja perheenpäänä vaikutti myös tämän kontrollin tarpeeseen (Kokkonen & Päiviö 2022).

Ympäristöön liittyvät riskitekijät kuuluivat yhteiskunnan ja kulttuurin asettamiin olettamuksiin ja arvoihin talouden varojen jakamisesta parisuhteessa. Parisuhteen tilan muuttuminen esimerkiksi raskaus, lapsen saaminen tai ero vaikuttivat perheen sisäiseen malliin käyttää varoja yhteisiin hankintoihin (Kokkonen & Päiviö 2022).

Opinnäytetyötä tehdessä tuli ilmi, kuinka moninaisia seurauksia taloudellisella väkivallalla todellisuudessa on. Uhrin elämää kontrolloidaan esimerkiksi rajoittamalla rahankäyttöä tai työssäkäyntiä, jotka taas aiheuttavat monia psyykkisiä seurauksia. Masennus on yksi taloudellisen väkivallan yleinen seuraus (Adams & Beeble 2019; Johnson ym. 2020; Kaittila & Nyqvist 2014). Muita mielenterveyden ongelmia, joita uhrilla voi esiintyä ovat esimerkiksi stressitilat, ahdistus ja traumaperäiset stressihäiriöt (Johnson ym. 2020). Myös heikko itsetunto, sekä häpeän tunteen kokeminen mainitaan useassa tutkimuksessa (Johnson ym. 2020; Kaittila & Nyqvist 2014). Jopa itsetuhoisuus voi olla jälki-seuraus taloudellisesta väkivallasta (Johnson ym. 2020).

Vaikutukset työssä- tai koulunkäyntiin tulee esiin useassa aineistossa (Johnson ym. 2022; Kaittila 2017, Kaittila & Nyqvist 2014). Työ- tai koulupaikan puuttuessa uhri jumittuu helposti vain kotioloihin, eikä tällä ole valmiuksia tai mahdollisuuksia taloudelliseen omavaraisuuteen. Uhri jää helposti väkivaltaiseen suhteeseen oman taloudellisen tilanteensa ollessa heikko (Johnson ym. 2022; Kaittila & Nyqvist 2014). Myös sosiaaliset suhteet kodin ulkopuolella

jäävät näin ollen rajallisiksi. Hauskanpidon, sekä vapauden ja itsenäisyyden puute ovat myös taloudellisen väkivallan seurauksina yleisiä (Adams & Beeble 2019). Väkivallan kokemisella on vaikutus itse uhriin, mutta myös uhrin muuhun perheeseen, esimerkiksi lapsiin (Kaittila & Nyqvist 2014). Taloudellista väkivaltaa kokeneet äidit ovatkin suuremmalla todennäköisyydellä niitä, jotka laiminlyövät lapsiaan (Johnson ym. 2022).

Taloudellisen väkivallan fyysiset vaikutukset näkyivät uhrilla esimerkiksi väsymyksenä ja uupumuksena (Adams & Beeble 2019; Johnson ym. 2020). Väkivallan seurauksena uhri voi kokea muitakin oireita kuten allergisoitumista, painon laskua, ruoansulatuskanavan ongelmia, lantion alueen ongelmia, sekä psykosomaattisia oireita (Johnson ym. 2020). Fyysistä terveyttä voitiin väkivaltantekijän puolelta vahingoittaa myös kontrolloimalla uhrin lääkkeiden tai hygieniatarvikkeiden saantia (Kaittila & Nyqvist 2014).

Useissa aineistoissa käsiteltiin taloudellista väkivaltaa näkökulmasta, jossa väkivallan uhrina oli nainen. Kokkonen ja Päiviö (2022) olivat tutkielmassaan keskittyneet miespuolisten uhrien näkökulmaan. Miehet kokivat, että heidän taloudellinen tilanteensa heikkeni väkivallan myötä, mikä vaikutti heidän terveydentilaansa. Toisille väkivalta vaikutti omaan toimijuuteen niin, ettei heillä ollut hetkellisesti kykyä käydä töissä, ja oman arjen hoitaminen oli tuntunut ajoittain raskaalta. Suurimmalla osalla miehistä taloudellinen väkivalta vaikutti myös lapsisuhteisiin, mikä taas vaikutti miesten henkiseen jaksamiseen.

7.2 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyö noudattaa tutkimuseettisiä periaatteita ja sen eettisyyttä on arvioitu aiheen valinnasta opinnäytetyöprosessin päättämiseen asti. Työ on laadittu vastuullisesti seuraten tieteellistä käytäntöä ja ammattikorkeakoulujen eettisiä ohjeita (Arene 2019). Kirjallisuuskatsaus on tehty sekä huolellisesti että muiden tutkijoiden töitä kunnioittaen viitaten tarkoituksenmukaisesti. Lopuksi opinnäytetyö tarkistetaan Turnit-plagioinnin tarkastusohjelmalla ja arkistoidaan Theseus-julkaisuarkistoon takaamaan avoimuuden pysyvyys.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereinä pidetään uskottavuutta, vahvistettavuutta, refleksiivisyyttä ja siirrettävyyttä. Uskottavuudella tarkoitetaan

tutkimustulosten uskottavuutta ja sitä, että uskottavuus tuodaan esille tutkimuksessa. Vahvistettavuudella tarkoitetaan sitä, että lukija pystyy seuraamaan pääpiirteittäin tutkimusprosessin kulkua lukemalla tutkimusta. Refleksiivisyydellä tarkoitetaan tutkimuksen tekijän ymmärrystä omasta asemastaan tutkimuksen tekijänä, kun taas siirrettävyydellä tarkoitetaan tutkimustulosten siirrettävyyttä vastaaviin tilanteisiin ja sitä, että lukija voi myös arvioida siirrettävyyttä annettujen tietojen perusteella. Tutkimustulosten on oltava uskottavia ja tutkimusprosessi on kirjattava ylös. Sisällönanalyysi lisää myös opinnäytetyön luotettavuutta. (Tuomi & Sarajarvi 2018. 134–143.)

Luotettavuutta on arvioitu opinnäytetyöprosessin aikana ja jo tutkimusainestoa valitessa. Lähdekritiikin, sekä asianmukaisten sisäänotto- ja poissulkukriteerien avulla tutkimuksia oli mahdollista karsia laittamalla tuorein tutkimustieto ja relevantimmat tutkimustulokset etusijalle. Tiedonhaku on kuvattu tutkimukseen vaihe vaiheelta ja tutkimuksen aineisto on luotettava. Aineistoon valikoitui suomalaisia, kansainvälisiä sekä monikansallisia tutkimuksia, eli käytännössä kaikki, jotka sopivat kriteereihin. Suomenkieliset tutkimukset olisivat olleet helpompia käsitellä, mutta koska suomenkielisiä tutkimuksia on vähän, otettiin mukaan myös englanninkielisiä tutkimuksia. Aineisto analysoitiin käyttäen sisällönanalyysiä, ja tutkimuksen tuloksiin ja johtopäätöksiin päädyttiin sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysin vaiheet on kirjattu opinnäytetyöhön tarkasti ja ulkopuolisen on mahdollista tarvittaessa toistaa ne. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan pitää hyvänä myös sillä mittarilla, että opinnäytetyön tekijöillä on ollut riittävästi aikaa opinnäytetyön tekemiseen.

7.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset

Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan muodostaa tutkimuskysymyksiin vastaavat seuraavat johtopäätökset:

1. Taloudellisella väkivallalla on moninaisia seurauksia terveyden jokaisella osa-alueella. Väkivallan vaikutukset heijastuvat uhrin fyysiseen, psyykkiseen, sekä sosiaaliseenkin terveyteen. Esimerkiksi laihtuminen, masennus ja vaikutukset perhesuhteisiin olivat seurauksia taloudellisesta väkivallasta.

2. Altistavia tekijöitä taloudelliselle väkivallalle ovat pariskunnan tuloerot, taloudelliset ongelmat, sekä elämänmuutokset parisuhteessa. Nämä konfliktit aiheuttavat tekijälle tarpeen hyväksikäyttää ja halun kontrolloida taloudellisesti.
3. Taloudellista väkivaltaa voi kokea sukupuolesta riippumatta. Kuitenkin parisuhteessa, jossa osapuolina ovat nainen ja mies, on nainen todennäköisemmin uhri taloudelliselle väkivallalle.
4. Taloudellista väkivaltaa kokeneet joutuvat useimmiten kokemaan parisuhteessaan muitakin väkivallan muotoja.

Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella aiheesta tarvittaisiin kokonaisuudessaan lisää tutkimustietoa. Varsinkin Suomessa tehtyjä tutkimuksia on vähän ja esimerkiksi taloudellisen väkivallan esiintymistä parisuhteissa voisi Suomen sisällä tutkia lisää. Monissa tutkimuksissa taloudellisen väkivallan seurauksia tarkasteltiin lähinnä vain uhrin (yleensä naisoletetun) näkökulmasta. Taloudellisella väkivallalla on kuitenkin vaikutuksia myös uhrin muuhun perheeseen kuten lapsiin, joten myös lasten kokemia vaikutuksia olisi syytä tutkia lisää.

Lisäksi jatkotutkimusaiheena voisi olla samaa sukupuolta olevien pariskuntien taloudellisen väkivallan ilmenemisestä, koska nykyiset tutkimukset käsittelevät pääasiassa heterosuhteissa esiintyvää taloudellista väkivaltaa. Näin voitaisiin kartoittaa eri suhdemuodoissa ilmenevää taloudellista väkivaltaa. Suomessa ei tiettävästi ole käytössä taloudellisen väkivallan kartoituslomaketta. Esitteitä ja materiaaleja taas löytyy työvälineeksi ammattilaisille. Näin ollen olisi hyödyllistä työstää jonkinlainen kartoituslomake esimerkiksi psykiatrisen sairaanhoidon käyttöön tai neuvoloissa perhetyössä hyödynnettäväksi. Adamsin ym. (2020) tutkimuksessa käytettyä SEA2-kartoituslomakkeen (*The Revised Scale of Economic Abuse*) kaltaista työvälinettä olisi syytä tarkastella ja mallintaa, sopisiko samankaltainen lomake ammattilaisten käyttöön myös Suomessa.

LÄHTEET

Adams, A. & Beeble, M. 2019. Intimate partner violence and psychological well-being: Examining the effect of economic abuse on women's quality of life. *Psychology of Violence*, 9(5), 517–525. American Psychological association. Verkkolehti. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://psycnet.apa.org/doiLanding?doi=10.1037%2Fvio0000174> [viitattu 9.1.2023].

Adams, A., Littwin, A., Greeson, M. & Javorka, M. 2020. The Revised Scale of Economic Abuse (SEA2): Development and Initial Psychometric Testing of an Updated Measure of Economic Abuse in Intimate Relationships. *Psychology of Violence*, 10(3), 268–278. Verkkolehti. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://psycnet.apa.org/doiLanding?doi=10.1037%2Fvio0000244> [viitattu 2.1.2023].

Arene ry. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf? t=1578480382> [viitattu 9.2.2023].

Bildjuschkin, K., Ewalds, H., Hietämäki, J., Kettunen, H., Koivula, T., Mäkelä, J., Nipuli, S., October, M., Peltonen, J. & Siukola, R. 2020. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Väkivaltakäsitteiden sanasto. Työpaperi 1/2020. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 30.11.2022].

Hautamäki, J. 2013. Mikä minuun meni? Tositarinoita suomalaisesta perheväkivallasta. Nørhaven, Tanska: Gummerus Kustannus.

Hisso, S. 2021. Väkivalta parisuhteessa ja erotilanteissa. Eron edessä-ilta, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Tampereen osasto. Setlementti Tampere. PDF-dokumentti. Saatavissa: <V%C3%A4kivalta%20parisuh-teessa%20ja%20erotilanteessa> [viitattu 17.2.2023].

Huang, C.-C., Postmus, J., L., Vikse, J., Vikse & Wang, L.-R. 2013. Economic abuse, physical violence, and union formation. *Children and Youth Services Tieteellinen artikkeli*. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0190740913000492?casa_token=bz2tFwrtr-DUAAAAA:FS8KWEE-gKC7gm7w0jHEHU5zbwINICBQmtpIE-Nbo38bboVyuL8lYuHESj1XwJDLfosntD87A [viitattu 17.2.2023].

Johnson, L., Chen, Y., Stylianou, A. & Arnold, A. 2022. Examining the impact of economic abuse on survivors of intimate partner violence: a scoping review. *BMC Public Health*, 22, 1014. Verkkojlehti. Saatavissa: <https://bmcpublishhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-022-13297-4> [viitattu 3.1.2023].

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk. 2023a. Opetussuunnitelmat. Opintohaku. Väkivaltatyö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://opintohaku.xamk.fi/?course=S00Y028-3014> [viitattu 12.1.2023].

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk. 2023b. Tiedonhankinta. E-aineisto-opas. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://libguides.xamk.fi/tiedonhankinta/aineisto-opas> [viitattu 12.1.2023].

Kaaitila, A. 2017. Rahakonfliktit ja taloudellinen väkivalta parisuhteissa. Turun yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Väitöskirja. Turun yliopiston julkaisuja – *Annales Universatis Turkuensis* sarja 434. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/133966/AnnalesC434Kaaitila.pdf;jsessionid=F69CF6F230DDF221E73C7A793C7D8A37?sequence=2> [viitattu 12.12.2022].

Kaaitila, A. & Nyqvist, L. 2014. Taloudellinen väkivalta parisuhteessa - Kirjallisuuskatsaus. *Janus Sosiaalipolitiikan aikakauslehti*, 22(3), 262–278. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/janus/article/view/51214/15672> [viitattu 2.12.2022].

Keskinen, S. 2005. Perheammattilaiset ja väkivaltatyön ristiriidat. Sukupuoli, valta ja kielelliset käytännöt. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Akateeminen väitöskirja. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/67492/951-44-6281-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 17.2.2023].

Kokkonen, E. & Päiviö, V. 2022. "Kaikki rahat meni, ja enemmän." Miesten kokemus taloudellinen väkivalta parisuhteessa. Turun yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.utu-pub.fi/bitstream/handle/10024/154657/Kokkonen_Elisa_Paivio_Veera_opinayte.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 8.12.2022].

Ruuskanen, E. & Heiskanen, M. 2010. Tuhansien iskujen maa – miesten kokemus väkivalta suomessa. Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan Kriminaalipolitiikan Instituutti. Julkaisusarja No. 66. Verkkójulkaisu. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://heuni.fi/documents/47074104/0/HEUNI+report+66_1.pdf/e7607489-75be-31e6-9eb8-4b2bb88c9879/HEUNI+report+66_1.pdf?t=1610020624756 [viitattu 15.12.2022].

Ruuskanen, E. & Heiskanen, M. 2010. Tuhansien iskujen maa – miesten kokemus väkivalta suomessa. Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan Kriminaalipolitiikan Instituutti. Julkaisusarja No. 66. Verkkójulkaisu. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://heuni.fi/documents/47074104/0/HEUNI+report+66_1.pdf/e7607489-75be-31e6-9eb8-4b2bb88c9879/HEUNI+report+66_1.pdf?t=1610020624756 [viitattu 15.12.2022].

Ruuskanen, E. & Heiskanen, M. 2010. Tuhansien iskujen maa – miesten kokemus väkivalta suomessa. Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan Kriminaalipolitiikan Instituutti. Julkaisusarja No. 66. Verkkójulkaisu. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://heuni.fi/documents/47074104/0/HEUNI+report+66_1.pdf/e7607489-75be-31e6-9eb8-4b2bb88c9879/HEUNI+report+66_1.pdf?t=1610020624756 [viitattu 15.12.2022].

15.12.2022].

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasa: Vaasan yliopiston julkaisu. Saatavissa: https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf [viitattu 16.1.2023].

Sharp-Jeffs, N. 2015. Money Matters: Research into the extent and nature of financial abuse within intimate relationships in the UK. Project Report. London Metropolitan University, London. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://repository.londonmet.ac.uk/1481/1/Money-Matters.pdf> [viitattu 17.2.2023].

Sharp, N. 2008. 'What's yours is mine' - The different forms of economic abuse and its impact on women and children experiencing domestic violence. Tutkimusraportti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theduluthmodel.org/wp-content/uploads/2021/12/Whats-yours-is-mine-Full-Report.pdf> [viitattu 17.2.2023].

Siukola, R. 2014. Miten puutun lähisuhdeväkivaltaan? Esimerkkinä päihde- ja mielenterveystyö. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-178-5> [viitattu 6.12.2022].

Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, R. 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja, tutkimuksia ja raportteja. Turku: Juvenes Print.

Tilastokeskus. 2020. Aikuisista perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhreista 76,8 prosenttia naisia. Rikos- ja pakkokeinotilasto. WWW-dokumentti. Päivitetty 2.6.2020. Saatavissa: https://www.stat.fi/til/rpk/2019/15/rpk_2019_15_2020-06-02_tie_001_fi.html [viitattu 6.12.2022].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. E-kirja. Helsinki: Tammi. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/book/9789520400118> [viitattu 28.1.2023].

Viola – väkivallasta vapaaksi ry s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ensijaturvakotienliitto.fi/violary/> [viitattu 28.1.2023].

Voth Schrag, R., Ravi, K. & Robinson, S. 2018. The Role of Social Support in the Link Between Economic Abuse and Economic Hardship. *Journal of Family Violence*, 35, 85–93. Verkkolehti. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10896-018-0019-8> [viitattu 10.1.2023].

World Health Organization. 2005. Väkipalta ja terveys maailmassa - WHO:n raportti. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://thl.fi/documents/470564/817072/9529608993_fin.pdf/2ea074d0-a4eb-4448-ba63-3b312ea81692 [viitattu 30.11.2022]

Liitteet

Kirjallisuuskatsaukseen valikoituneet tutkimukset

Tutkimuksen viitetiedot	Tutkimuskohde	Aineisto ja menetelmä	Merkittävät tutkimustulokset
<p>Adams, A. & Beeble, M. 2019. Intimate partner violence and psychological well-being: Examining the effect of economic abuse on women's quality of life. <i>Psychology of Violence</i>, 9(5), 517–525. American Psychological association. Verkkolehti.</p>	<p>Taloudellisen hyväksikäytön seuraukset naisten terveyteen ja elämänlaatuun.</p>	<p>Tutkimusartikkeli</p>	<p>Psykologiset seuraukset taloudellisesta hyväksikäytöstä, seurauksien välittömyys ja luonne.</p>
<p>Adams, A., Littwin, A., Greeson, M. & Javorka, M. 2020. The Revised Scale of Economic Abuse (SEA2): Development and Initial Psychometric Testing of an Updated Measure of Economic Abuse in Intimate Relationships. <i>Psychology of Violence</i>, 10(3), 268–278. Verkkolehti.</p>	<p>Kartoituslomake mittaamaan taloudellisen väkivallan esiintyvyyttä ja riskitekijöitä.</p>	<p>Tutkimusartikkeli</p>	<p>Kartoituksen toimivuus, taloudellisen hyväksikäytön riskitekijöitä.</p>
<p>Johnson, L., Chen, Y., Stylianou, A. & Arnold, A. 2022. Examining the impact of economic abuse on survivors of intimate partner violence: a scoping review. <i>BMC Public Health</i> (2022) 22:1014. Verkkolehti.</p>	<p>Taloudellisen hyväksikäytön psykologiset vaikutukset uhrien terveyteen.</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus</p>	<p>Vaikutuksia elämään ja terveyteen monialaisesti. Eniten mielenterveyteen ja taloudellisiin ongelmiin.</p>

<p>Kaittila, A. 2017. Rahakonfliktit ja taloudellinen väkivalta parisuhteissa. Turun yliopisto. Turun yliopiston julkaisuja – Annales Universitatis Turkuensis sarja – ser. C osa – Tom. 434.</p>	<p>Rahaan liittyvät ristiriidat ja taloudellinen väkivalta näyttäytyminen parisuhteissa. Syyt ja selittävät tekijät taloudelliselle väkivallalle.</p>	<p>Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Väitöskirja.</p>	<p>Rahan käyttäminen elämänkumppanin vahingoittamisen välineenä.</p>
<p>Kaittila, A. & Nyqvist, L. 2014. Taloudellinen väkivalta parisuhteessa - Kirjallisuuskatsaus. Turun yliopisto. Janus 2014, 23 (3), 262–278.</p>	<p>Taloudellisen väkivallan muotoja, seurauksia ja kuinka se yhdistyy muihin parisuhdeväkivallan muotoihin.</p>	<p>Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallinen tohtoriohjelma. Kirjallisuuskatsaus.</p>	<p>Ilmeneminen itsenäisenä väkivallan muotona. Suhteissa lisäksi muunlaista väkivaltaa ja kontrollointia.</p>
<p>Kokkonen, E. & Päiviö, V. 2022. ”Kaikki rahat meni, ja enemmän.” Miesten kokema taloudellinen väkivalta parisuhteessa. Turun yliopisto.</p>	<p>Taloudellisen väkivallan seuraukset miesten terveyteen.</p>	<p>Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma.</p>	<p>Miesten kokema taloudellinen väkivalta ja siitä aiheutuvat terveyshaittojen eroavaisuudet naisten kokemuksista.</p>
<p>Ruuskanen, E. & Heiskanen, M. 2010. Tuhansien iskujen maa – miesten kokema väkivalta suomessa. Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan Kriminaalipoliittikan Instituutti.</p>	<p>Tilastoa, kuinka paljon ja ketkä kokevat parisuhdeväkivaltaa.</p>	<p>Tutkimusraportti.</p>	<p>Psyykkisiä seurauksia terveyteen.</p>
<p>Voth Schrag, R., Ravi, K. & Robinson, S. 2018. The Role of Social Support in the Link Between Economic Abuse and Economic Hardship. <i>Journal of Family Violence</i> (2020) 35:85–93. Verkkolehti.</p>	<p>Sosiaaliavun vaikutus taloudellisen väkivallan uhrin hyvinvointiin. Taloudellisen väkivallan esiintyvyys.</p>	<p>Tutkimusartikkeli</p>	<p>Tilastotietoa taloudellisen väkivallan esiintyvyydestä sukupuoleen, elämäntilanteeseen ym. katsoen.</p>

Sisällönanalyysi

Pelkistetyt ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
<p>Parisuhteessa kaltoinkohtelija harjoittaa muitakin väkivallan muotoja uhria kohtaan (Kaittila & Nyqvist 2014).</p> <p>Kaltoinkohtelija voi kokea kontrollin tarvetta. Esimerkiksi, jos nainen on hyvätuolisessa ammatissa, mies näkee sen uhkana omalle egolleen (Kaittila 2017).</p> <p>Tarve hyväksikäyttää taloudellisesti esim. kaltoinkohtelijan riippuvuusongelmien tai velkojen takia (Adams ym. 2020).</p>	Kaltoinkohtelijaan liittyvät tekijät	Altistavat tekijät taloudelliselle väkivallalle	Taloudellinen väkivalta parisuhteissa
<p>Matalatuloiset naiset kokevat enemmän taloudellista väkivaltaa kuin korkeatuloiset (Adams & Beeble 2019).</p> <p>Uhrilla oli velkoja, jolloin hän oli taloudellisesti riippuvainen kumppanistaan. (Adams ym. 2020)</p> <p>Uhri ei useimmissa tapauksissa asunut enää kaltoinkohtelijan kanssa tai ollut koskaan asunut. Lapsia tutkittavilla oli usein yksi tai kaksi (Voth Schragin ym. 2018)</p> <p>Raskaus tai ero vaikuttivat perheen sisäiseen malliin käyttää varoja yhteisiin hankintoihin (Kokkonen & Päiviö 2022).</p> <p>Miehet kokivat taloutensa heikentyneen eron myötä puolison asettaessa heidät tilanteeseen, jossa he joutuvat maksamaan elatusmaksujen lisäksi matkakustannuksia halutessaan tavata lastansa, vaikka lapsi voisi tulla heidän luokseen (Kokkonen ja Päiviö 2022).</p>	Uhriin liittyvät tekijät		
<p>Yhteiskuntamme olettaa parisuhteen osapuolten jakavan menot ja tulot keskenään (Kokkonen & Päiviö 2022).</p> <p>Useissa kulttuureissa mies nähdään talouden elättäjänä etenkin lapsiperheissä (Kaittila 2017).</p>	Ympäristöön liittyvät tekijät		

<p>Taloudellisen väkivallan katsottiin lisäävän riskiä sairastua masennukseen, traumaperäiseen stressihäiriöön tai ahdistukseen (Johnson ym. 2020).</p> <p>Taloudellisella väkivallalla oli yhteys masennuksen syntyyn (Adams & Beeble 2019).</p> <p>Taloudellinen kuormitus heikensi psyykkistä hyvinvointia (Adams & Beeble 2019).</p> <p>Seurauksena taloudellisesta väkivallasta oli myös arvottomuuden ja häpeän tunteet, sekä heikko itsetunto (Kaittila & Nyqvist 2014).</p> <p>Itsetunnon heikkeneminen, kärsimys ja itsetuhoihin käytös olivat taloudellisen väkivallan seurauksia (Johnson ym. 2020).</p> <p>miesten kokemat taloudellisen väkivallan seuraukset kietoutuivat yhteen, mikä vaikutti henkiseen jaksamiseen (Kokkonen & Päiviö 2022).</p>	<p>Psyykkiset seuraukset</p>	<p>Seuraukset terveydelle</p>	
<p>Uhrilla ei ole keinoja elättää taloudellisesti itseään tai lapsiaan (Johnson ym. 2020).</p> <p>Taloudellisella väkivallalla seurauksia naisen henkilökohtaiseen pääomaan, työssäkäyntiin ja koulutukseen (Kaittila 2017).</p> <p>Taloudellinen väkivalta yhteydessä koulunkäynnin keskeytykseen, lyhyisiin tai puuttuviin työuriin. Työllistymis- ja ansiomahdollisuudet ovat heikot (Kaittila & Nyqvist 2014).</p> <p>Eron jälkeisen taloudellisen väkivallan seurauksena miehet mieltivät uusia koulutus- ja työuria välttyäkseen suurilta elatusmaksuilta. (Kokkonen & Päiviö 2022).</p> <p>Miesten kokema taloudellinen väkivalta vaikutti isä-lapsisuhteisiin (Kokkonen & Päiviö 2022).</p>	<p>Sosiaaliset seuraukset</p>		

<p>Sosiaalinen elämä heikkeni turvallisuuden, itsenäisyyden ja vapauden tunteen osalta. Henkilökohtaiset saavutukset ja hauskanpito jäivät vähemmälle (Adams & Beeble 2019).</p>			
<p>Painon lasku, ruoansulatuskanavan ongelmat, lantion alueen ongelmat, allergiat, sekä psykosomaattiset oireet olivat yhteydessä taloudellisen väkivallan kokemiseen (Johnson ym. 2020).</p>			
<p>Väsymys ja uupumus olivat taloudellisesta väkivallasta kertovia oireita (Johnson ym 2020).</p>	Fyysiset seuraukset		
<p>Lääkkeiden ja hygieniatuotteiden rajoittaminen voi johtaa vakaviin terveyshaittoihin (Kaittila & Nyqvist 2014).</p>			